

37576 VII, B, 6

Leto VII.

V Ljubljani, 21. januarja 1911.

Štev. 1.

VEKOSLAV ŠUMENJAK:

Dolžnosti slovenske žene

(Po češkem predavanju B. Hoblove).

I.

Na prijeten vrt, ki se je ponašal s krasnim, dehtečim cvetjem in ki je bil bogat sladkega sadja, je pridrvil nena doma deroč hudournik in ga je poplaval. In v kalni povodnji so izginili sledovi marljivega dela in truda. Da bi pa dospela nesreča do vrhunca, se je vsula strašna toča in pod ledeno odejo je poginilo vse, kar je še ostalo od prejšnje krasote in prejšnjega bogastva. — Minila je dolga, kruta zima in nastala je pomlad; leđ se je raztajal in kalna voda je odtekla; vrt pa vendar ni več oni zemeljski raj, kakoršen je bil v času svoje slave. Uničeno je v njem vse, kar sta tam vzgojila marljivost in ljubezen; le tu in tam ozeleni travica in se tudi prikaže kak osiroteli cvet. Vsepovsod leži mnogo debelega kamenja in pustega peska, ki umori in uduši vse, kar bi se mogoče hotelo oživeti. — Toda marljiv, vztrajen vrtnar bo prenovil vrt, da bo zopet lep, in plodonosen!

Naša domovina je tak vrt! Nekdaj je cvetel in bil okrašen z zlahtnim sadjem, ali poplavila ga je sovražna tujina in ga obsodi'a na pogin, toda v naši domovini napoči nova pomlad in ž njo probujenje našega naroda. Bodočnost naša bo zopet lepa! A zakaj je sedanost še tako mračna?

Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinja' zastoj, naj pošlje svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani.

Kaj je vzrok, da ne napreduje skrbno in marljivo delo z večjim uspehom in da še vedno ne moremo gledati svojega vrta tako krasnega kakor je bil in kakor si ga želimo?

Premnogokrat zvrčamo neuspehe pri narodnem delu kratkoma na tujce, na neugodne zunanje razmere in se tolažimo tako radi z besedami: Mi, Slovenci; nismo samostojen narod in torej nimamo v rokah svoje usode!

Tako tarnanje pa je le redkokrat opravičeno in vsaj ne docela utemeljeno. Res je, da nam nemške vlade delajo največ zaprek, toda s tem vendar niso izčrpani vsi vzroki naših neuspehov.

Krivi smo tudi sami! Celo tam, kjer je moč v naših rokah in kjer bi mogli uravnati vse tako, da bi ne trpela naša narodnost škode in bi lahko dosegli za svoj narod, kar mu gre po božjih in človeških postavah, celo tam ravnamo prepogosto tako, kakor da bi si bili sami sebi največji sovražniki. Pritožujemo se na primer in smo ogorčeni, ako tujci ne upoštevajo našega materinskega jezika povsod v javnosti; odkrito si pa moramo priznati in sami sebi očitati, da še danes naša družba, ali vsaj del naše družbe, prepogosto govori v tujem jeziku, bodi si v javnem ali zasebnem življenju. Tarnamo, da se nam odtujujejo otroci naših manjšin v nemških šolah; po vinarjih zbiramo marljivo stotake in tisočake v obrambo naše obmejne mladine; pri tem pa mirno trpimo, da se celó v našem narodnem središču odtujujejo slovenski otroci v nemških šolah. Pritožujemo se, da se stekajo dohodki naših dežel in podjetij na naši zemlji drugam, da jih porabljajo tujci v svoj prospeh, a pri tem nosimo in vlagamo sami prostovoljno in brez premišljanja svoj denar v nam neprijateljske roke. S tem zakrivimo dvoje: sami sebe in svoje napravimo ubožnejše, neprijatelje pa bogatejše.

In takih primerov bi mogel navesti še veliko iz vseh strok našega javnega in zasebnega življenja.

Naše rodoljubje sicer rado doseže vrhunec pri veselicah in slavnostih, pri javnih nastopih in pri razburjajočih dogodkih; tam radi kažemo svoje navdušenje, noseč ga kakor trikoloro v gumbnici: Doma pa, v mirnem vsakdanjem življenju smo mlačni in brezbrizni za vse, kar se ne tiče našega — želodca. Zunaj od navdušenja jokamo nad mило domovino, doma pa nemškujemo ter se menimo za narodne potrebe, kolikor za lanski sneg.

Zahtevajte cikorijo

Globoke ljubezni, katera ne potrebuje besed in rodoljubnih fraz, ki se pa kaže vselej in v vseh razmerah iz trdne vere z dejanji, ljubezni, ki bi polnila vse naše mišljenje in napravila iz našega naroda enotno, neporušljivo trdnjavo, ob kateri bi se razbili sovražni napadi od katerekoli strani, take ljubezni do sedaj še ne poznamo.

Probujeni smo, toda medloba nam kali pogled, tako da ne znamo stopiti v življenje s trdnim korakom, pogumno, zavedno, brezobzirno, moško.

Toda po vstajenju mora priti pravo vsestransko narodno prerojenje; in v ta namen moramo resno in trezno delovati z vsemi močmi, s srcem in duhom.

Ali pa je dolžnost žene tudi na tem polju delovati skupno z možem? Odgovor se seveda ne more glasiti drugače, kakor: delo in trud za vsestransko narodno prerojenje je stroga in sveta dolžnost slovenskega moža, kakor tudi slovenske žene.

Že do sedaj se je udeleževala Slovenka raznih, v narodni prosep namenjenih prireditiv. V poslednjih letih, ko ženi ni več odkazana le igrava stran življenja, ko tudi Slovenke zahtevajo pravico do resnejšega delovanja in se jim ta pravica tudi odločno priznava, v času, ko je rodoljubje vseh slojev naroda prisiljeno misliti na novo orožje proti vedno silneje se ponavljajočim napadom naših sovražnikov na naše najsvetejše imetje, v teh časih nastopa tudi Slovenka kot samostojna delavka v ženskih podružnicah Ciril-Methodove družbe, v ženskih in drugih društvih i. t. d.

Ako hočemo biti pravični, moramo priznati, da so že k dosedanjemu napredku in probujenju našega naroda mnogo pripomogle ženske. Dobro so razumele cilje narodnega dela in so dejansko pomagale pri tem delu. Kakor so stale Slovenke že pri zibelki našega narodnega probujenja, tako spremlja njihova ljubezen in dejanska pomoč do naših dni stremljenje môž po trnjevi cesti. To delo Slovenk moramo ceniti tem višje, ker so mogli slovenski možje, ki gledajo pri svojih večnih borbah bolj na zunanje pojave, skrbeti le malo za notranjo duševno zavednost naših žensk. Vedno večje je število žensk, ki same spoznajo svoje narodne dolžnosti.

Pri vsakem narodu, če tudi živi v ugodnih razmerah, ima ženska prevažne dolžnosti. Tem bolj jih ima pri našem malem narodu, ki je izpostavljen večnim bojem in torej ne more

v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

brez škode pogrešati nobene glave, nobene roke svojih članov, bodisi tega ali onega stanu ali spola.

Ker pa se temeljito prerojenje naroda mora začeti v korenu družbe, t. j. v rodbini, zato ima žena kot prva in zato najvažnejša vzgojiteljica bodočega pokolenja, kakor tudi kot družica moževa, nad vse važno in vzvišeno nalogo.

Današnja šolska vzgoja naših otrok je marsikje pomanjkljiva in mlačna. Manjka nam narodnega ponosa, nimamo onega nedotakljivega narodnega čuta, ki bi opazil vsako žalitev, vsako nam grozečo nevarnost; nimamo globoke zavesti, da smo kot narod ena rodbina in da imamo dolžnost stati pripravljeni vsak trenutek vsi za enega in eden za vse. Niti nimamo one požrtvovalnosti, ki bi ne računala in se ne pogajala za ceno, ampak bi bila pripravljena v dejanjih obrniti vse, kar ima, v skupni napredek, v blagor domovine. Naše narodne manjšine ob mejah, ki komaj in komaj branijo svoj dom, a vendar zvesto vztrajajo pri našem praporu, osramočajo naše udobno in ničvredno »narodnjačenje.«

Pravijo, da se moramo učiti tudi od onih, ki niso naši prijatelji. Poglejmo torej k svojim najbližnjim sosedom! Ti se složno združujejo, ne le za lastni napredek, ampak tudi za *nad vlado*. Naši nasprotniki napredujejo in vzlic mnogim svojim strankam složno delajo vse, da nas ponižajo in oslabé.

Ako hočemo, da se povrnejo časi požrtvovalnega junaštva in navdušenega, nesebičnega in složnega boja proti našim sovragom, moramo z narodno vzgojo očistiti naš mladi naraščaj in moramo odstraniti vse, kar je tujega v slovenski duši. Potem bo Slovenec zopet priprostega odkritega in navdušenega značaja in globokih čutov, kakor je bil svoj čas.

Ako si hočemo zagotoviti boljšo ter predružačeno narodno vzgojo, je neobhodno potrebno, da najpreje poskrbimo za zanesljive vzgojiteljice slovenskih deklic. Najprej mora biti odstranjen tuji naplav iz duše bodočih slovenskih žen in mater.

S prerojenjem morajo začeti naše žene pri sebi samih in morajo vse svoje rodbinsko življenje temeljito izpremeniti tako, da bode v hiši kraljeval vedno odločno naroden duh.

Slovenska žena ima po mojem mnenju ne le kot mati in družica slovenskega moža, ampak tudi kot *gospodinja* razven vzgojevateljske dolžnosti še tri glavne dolžnosti; ona mora skrbeti

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

in se z vsemi močmi truditi za to, da bi bili položeni in utrjeni gmotni temelji narodnega blagostanja, da bi se širila skupno z domovinsko ljubeznijo prava humanost in da bi se ukoreninila in razvila povsod v vseh vrstah prava omika in izobrazba.

K prvi točki vodi pametno gospodarstvo, modra in pravočasna varčnost. Skromna žena ne zahteva niti zase niti za svojo rodbino posebnih koristi, ona ne pozna pretiranih zahtev in potreb, ne omejuje moža v njegovi samostojnosti in neodvisnosti s tem, da bi ga silila, naj išče dohodkov in ugodnosti tam, kjer bi to moglo škodovati njegovemu narodnemu prepričanju. Pošteni značaj moža in njegova čast ji je največji in najdražji zaklad.

Varčna žena tudi ve dobro, da je denar, s katerim razpolaga, del narodnega premoženja in da je že samo na sebi velik greh, zapravljati kakorkoli ta denar, zlasti še tem bolj pri nas Slovencih, ki smo mal, nebogati narod.

Svoji k svojim! Proč s tujstvom! Mislim, da ni treba na to posebej opozarjati, zlasti ne slovenskih žen, ki so članice podružnic naše obrambne družbe: saj same dobro čutijo, da bi bila velika nedoslednost, če bi z eno roko podpirale naše manjšine, z drugo pa ponujale orožje onim, ki naše manjšine preganjajo.

Njim je gotovo ljubša priprosta marjetica, ki je zrastle na domačih tleh, ko najkrasnejša tuja cvetka; njim gotovo zadostuje obleka in nakit, katerega je napravila domača obrt, ali ga vsaj prodaja domači trgovec. V imenu dobre stvari, si samo želim, da bi bil končno ves naš ženski svet tega prepričanja. S tem bi bilo najbolje zagotovljeno blagostanje sinov, bilo bi poskrbljeno za doto hčeram in naš mili narod bi postal s tem bogat, močen in samostojen.

Razven tega pa bi dobila naša domačnost, zlasti naša stanovanja v resnici pravo slovensko lice. Ne sme se prezreti, da način, kako uredi žena svojo domačnost, mogočno vpliva tudi na vzgojo rodbine in da je priča pravega narodnega čutenja. Pri nas pa bi spoznali po domačnosti navadno prav težko, kakšne narodnosti je gospodar. Taka stanovanja so podobna zbirki, ali boljše rečeno mešanici raznovrstnih stvari brez reda in okusa; velikokrat celo najdemo v naših stanovanjih razkričano in slaboglasno »altdeutsch«-opravo, za katero se čisto po nepotrebnem izdaja tako drag denar. Izgovor, da je težavno opremiti stanovanje v slovenskem slogu in z domačimi izdelki, že davno več ne velja, kajti česar ne premoremo Slovenci sami, to najdemo

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

gotovo pri katerem drugem bratskem slovanskem narodu in torej nikakor ni treba, da bi nam služili vedno in povsod le Nemci za vzor. In če bi že drugega ne bilo mogoče, okrasimo stanovanje vsaj s slovensko sliko, soho ali primernim napisom ali s trobojnico, pa bo prvo, kar vzbudi otrokom pozornost, kos naše narodne duše. Tudi to bo mal pripomoček k vzgoji v narodnem, slovenskem duhu.

ZAGORKA:

Vsakdanja pripoved.

Stala sta na oglu ulice ter se pogovarjala.

»Verujte mi, moja izvoljenka je prav taka, kakor ...

Ona se je zasmejala. »No, povejte, kakšna jel«

»Ali naj jo opišem?«

»No, da!«

»Moj ideal ima zlate lase, temne oči, visoka in vitka je in ... dalje pa ne povem ničesar.«

Ona se je zvonko zasmejala. Saj to je bil opis njene osebe. »Sicer pa dobro poznate mojo izvoljenko«, je nadaljeval mladenič. »Ali nočete ...«

Zapihnil je vetrič in njegov val je odnesel ostale besede, ki jih je izgovoril šepetaje.

»Pozno je že, bliža se noč« — je odvrnila smehljaje, »čas je, da grem domov.« Ali odšla ni.

Mimo njiju so hodili ljudje, gledali so mlada človeka in se smehljali z nasmehom, ki več govori nego mnogoštevilne besede.

Ona jih je vse videla in razumela; a vendar se ni mogla odtrgati in oditi.

»Kako vam je sinoči ugajalo v gledališču?« ga je vprašala zopet.

»Nisem bil.«

»O, vi lenuh!«

»Ko bi bil le slutil, da najdem vas tam, gotovo bi bil prišel.«

»Laskač!«

»Pri moji veri, da se ne laskam, resnica je.«

Stopila je k hišnim vratom ... »Sedaj je res čas, da grem,« je rekla zopet in iztegnila roko, da se poslovijo.

Zahtevajte cikorijo

Prijel jo je in govoril dalje, kakor da ni slišal njenih zadnjih besed.

Ulice so zaplamenele v morju luči. Onadva pa sta se šalila in smejala, včasih glasneje, potem zopet tišje ... dokler se ni nagnil on zopet k njej in jej tiho šepetal:

»Saj vendar veste, kako mi ugajate ...«

V tem hipu je prišlo iz hiše malo, nežno, lepo dekletce in je stopilo naravnost proti njima.

»Čakam vas, gospodična ...«

»Ah, moja frizerka, moram se pripraviti za gledališče, — zbogom, gospod!«

Poslovala se je pristrčno od njega in odšla z deklico v hišo.

»Vi poznate tega gospoda?« je vprašala frizerka na stopnicah.

»Da.«

»Pa zakaj ste tako zarudela?« se je začudila gospodična, ko sta došli v sobo.

»O saj nisem. Odkod pa poznate gospoda?«

»Ne spominjam se več. Jako ljubezniv, simpatičen človek je, kajne?«

»O, da!« je pritrdila frizerka ter razčesavala bujne plave lase. »Ali vam res ugaja, gospodična?«

»Da, res, ugaja mi.«

»Ali bi mi svetovali, da ga ljubim?«

»Vi-i?«

»Da.«

»Zakaj?«

»Ker me ima on rad.«

»Va-a-as?«

Plavolaska se je obrnila in se zagledala v frizerko, ki je opletala konec njene kite ... »Kako veste, da vas on ljubi?« je vprašala končno gospodična.

»Tako ... dal mi je to razumeti. Nekoč mi je dejal, da ima ideal; opisal mi ga je, a ta opis se je popolnoma ujema z mojo osebo.«

»Ali res?«

»Da! Sinoči pa je dejal, da bi bil prišel gotovo v gledališče, če bi bil vedel, da sem jaz tamkaj.«

»Pustite ...«

»Ali vam trgam lase?«

»Ne — pustite!«

v korist obmejnim Slovincem!

Gospodična je vstala in je šla polrazčesana v drugo sobo.

»Torej tako!« je šepetala predse.

»Gospodična, ali vam morda ni dobro?« Mala frizerka je prišla za njo, smehljala se je ljubeznivo in vprašala opetovano: »Ali vam je slabo?«

»Sedaj mi je že dobro — popolnoma dobro. Česajte me dalje«, je rekla tiho po dolgem premoru in zamišljeno nagnila glavo.

Frizerka se je bavila zopet z lasmi, da dovrši frizuro in je nadaljevala:

»Torej da vam povem dalje. Pozimi je plesal ta gospod z menoj nekoč ves večer in mi je govoril, kako je ljubosumen na nekoga . . . in iz vsega sem spoznala . . .«

»Vse to so samo besede, besede, besede!«

»Toda govoril je resno, čustveno.«

»Moški govore čustveno tudi tedaj, kadar ničesar ne čutijo.«

»Vi ga sovražite?«

»Nasprotno! Bila sem mu iz vse duše prijateljica.«

»Žakaj pa potem govorite tako?«

»Poslušajte me. Zelo sem ga rada imela, toliko da se nisem zaljubila vanj. A veste kaj? Meni je govoril popolnoma tako kakor vam . . . o idealu, o gledališču . . . malo prej, doli pred hišnimi vrati . . .«

»Ah!«

Obe deklici sta se spogledali. Bil je to pogled sporazumljenja — razočaranja.

»Ali njegova krivda ni tako velika«, je nadaljevala plavalaska. »Če pomislim, da se pravzaprav ni nikdar trudil, da bi se hotoma sešel z menoj, da bi me videl, nego je prihajal vedno resnično le slučajno v mojo bližino, ako pomislim, da ni nikdar kazal globljega čustvovanja, tedaj se mi zdi, da pač nisem imela dovolj vzroka verjeti njegovim besedam ali jih celo tolmačiti resneje.«

»Tudi pri meni je bilo tako,« je odvrnila otožno frizerka. »Nikdar ni storil ničesar, iz česar bi bila mogla sklepati, da so njegove besede resnične. Ali vendar, kadar sva se sešla je, govoril . . .«

»Da, govoril! To je naša nesreča, da me ženske pazimo samo na besede, a se ne zagledamo nikdar globlje v dušo onega, kateremu bi rade verovale. Potem se nam pa godi takole . . .«

Obe deklici sta umolknili — in tiho vzdihnili.

ZORANA:

Pavlinka.

Nad vasjo je ležala poezija nedeljskega popoldneva. Bilo je že v poznem poletju; na drevju so visela rumena in rudečkasta jabolka in na ograjenih vrtiljih se je bohotno košatila visoka solnčna roža.

Solnce je pripekalo še vroče, vendar se je čutilo, kakor da se polagoma stara; proti večeru so legale na zemljo rahle prozorne meglice, in hladilen vetrič je vel od snežnih velikanov, dvigajočih se v ozadju.

Tuintam so sedeli ob hišah ali stali v gručah na cesti vaščani in se pomenkovali med seboj. Vmes so se svetlikali beli predpasniki in pisane bluze mladih deklet, ki so se šetale po vasi, iskaje prilike, da sreča vsaka svojega izvoljenca. Na trati za vrtovi pa so veselo vriskali otroci in zbijali »svinjko.«

Tedaj pa je pritekla tam izza ogla nizke kočje Matijčeva Pavlinka, osemletno dekletce, in že od daleč je klicala igrajočim se tovarišicam:

»Veste, v nedeljo pride moja mamica in mi prinese lepo novo obleko, rožnat predpasnik, slaščic in punčko, tako punčko, ki zna jokati in spančkati. Boste videle, kako lepa je moja mama, slamnik nosi na glavi in še lepše pisan solnčnik ima kakor naša gospodična učiteljica. Jaz imam gosposko mamo in kadar bom velika, pojdem k njej v mesto in bom tudi jaz nosila bel slamnik, belo obleko, pisan solnčnik in bom gospa, ve pa ostanete umazane kmetice, kakoršne, so vaše matere.«

Strme in z odprtimi usti so poslušali otroci Pavlinkino pri-povedovanje, in na obrazih se jim je brala zavist, ki je pri deklicah priklopela do vrhunca, zlasti pri spominu na lepo punčko. Hkratu so se čutile užaljene, da jim Matijčeva, — ta gostačeva — očita umazane matere. Nakremžile so se in se v onemogli jezi ozrle proti dečkom, v katerih je pa tudi že vrelo zavisti in užaljenega ponosa. Saj jezilo jih je že dolgo, da nosi gostačeva obleke drugačnega kroja in lepše barve, nego ostale deklice.

Pavlinka pa je stala sredi gruče in se vsa srečna zmagonosno ozirala naokrog; globoke črne oči so jej žarele ponosa in

ki se prodaja v korist narodnih društev!

veselega pričakovanja. Nakrat se razkorači pred deklico bosopet deček in izpregovori s poudarkom:

»Kaj se boš postavljala ti, ki še očeta nimaš?!«

Otroci so se zasmeli in že je klical drug porogljiv glas:

»Teta so rekli, da tvoja mati ni nič vredna.«

Hitro so ponavljale deklice: »Tvoja mati ni nič vredna! Tvoja mati ni nič vredna!« . . .

Bleda in tresoča se je stala Pavlinka med njimi, solze so se jej ulile po cvetočih licih in jokaje je zbežala proti stanovanju svojega deda.

* * *

Prišla je zopet nedelja in ž njo Pavlinkina mati, tovarniška delavka v glavnem mestu. Oblečena je bila kričeče. Na ogromni frizuri je nosila rumen slamnik, na katerem je bila med pentljami cela greda cvetic. Zelo ponosno je stopala po vasi in zdelo se jej je, da je pač velika čast za njene nekdanje vrstnice, ako jim poda belo orokavičeno roko, katere se je oklepala pozlačena zapestnica.

Nekam boječe se jej je približala hčerka ob roki stare matere . . . Površno je poljubila mati svojega otroka, izrazila začudenje, da tako hitro raste, in mu začela hitro deliti slaščice in lepo oblečeno punčko.

Deklica je molče in nekam v zadregi sprejela darila. Z nevoljo je opazila mati, da ne kaže posebnega veselja in da se jej celo usteca nagibljejo na jok.

»Ali ti ni všeč punčka?« je vprašala božajoča jo po kodrasti glavici.

Hipoma je spustila Pavlinka punčko in slaščice na tla, oklenila se je z obema ročicama krčevito matere in dve debeli solzi sta jej zdrknili po licu.

»Pa zakaj jaz nimam ateja?« se jej je izvilo iz prsi in pretresljiv jok se je razlegnil po sobi.

Osupla je zrla nališpana delavka na jokajoče dete. Kakor bi jo pobil s kolom, so jo zadele hčerkinе besede, ki so prihajale iz globine užaljene duše.

»Ali je res, da ti nisi nič vredna?«

Mati je vztrepetala . . . nekaj žalostnega in mehkega se je vzbudilo v njeni duši, — nekaj, kakor domotožje po davnih letih, letih srčnega miru. Krčevito je stisnila k sebi svojega otroka, a odgovora na odkrito vprašanje mu ni mogla dati . . . In te ne-

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

dolžne oči so bile vprte vanjo tako proseče in očitajoče, kakor bi pričakovale iz ust one, ki jim je dala življenje, zveličanje ali svojo smrtno obsodbo.

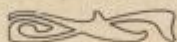
V tem hipu so zavriskali zunaj vaški fantje, vračajoči se iz gostilne.

»No, Tona, ali si prišla domov? Pa kako gosposka si postala!« S temi besedami so se ustavili fantje pred kočo. Tona je hitro pozabila »neumnega otroka« in se je začela šaliti z njimi . . .

Zvečer se je zopet odpeljala lepa Tona, poslovivša se hladno od staršev in hčerke. Čutila je, da zija med njimi neviden prepad. V vlaku so jej pač rojile Pavlinkine besede po glavi in občutila je nekakšen sram pred lastno hčerko in gnus pred samo seboj.

Toda kmalu je nevoljno zmajala z glavo: »Kaj bi se menila za otroške marnje!« Nevoščljivi so ljudje, ker sem fina in gosposka, pa so naščuvali otroka name« . . . Tako kmalu pač ne pride spet med te omejene ljudi. Hčerka je pri starših dobro preskrbljena; njej pa je pač mnogo lepše v mestu, kjer lahko prebije nedeljske popoldneve v družbi svojih čestilcev — — —

Na trdi posteljci pa je še pozno v noč ihtela deklica, stiskajoča k sebi svojo punčko, dokler je ni objel spanec zdrave mladosti.

Aforizmi Leva Tolstega.

»Ženska je zato brezpravna, ker je premalo izobražena, premalo izobražena pa je zato, ker je brezpravna.«

*

»Ženske so največja zavira v delavnosti moža. Težko je ljubiti žensko in pri tem delati. Samo eno sredstvo omogočuje komodno in neovirano ljubezen — zakon.«

*

»Vsi srečni zakoni so si slični, vsak nesrečen zakon pa je nesrečen na svoj način.«

*

»Ženska je os, ki se okrog nje vse vrti.«

*

»Blaginja človeštva je v življenju, življenje pa je v delu.«

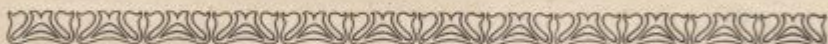
Žahtevajte Molinsko žitno in sladno kavo!

• RAZNOTEROSTI •

Ženske — letalke. Skoraj ga že ni poklica, ki bi ne imel svojih zastopnic tudi med ženskami. Tudi kot letalke po zraku so se izkazale ženske zelo spretno. Nedavno je priredilo francosko žensko društvo »Coupe Femina« konkurenčno letanje žensk po zraku. Najbolj sta se odlikovali Helena Deutrieux in gospodična Marvingt. Vsekakor treba velike smelosti, železne volje in neustrašenosti ženski, ki se zaupa letalnemu stroju. Doslej je približno 24 žensk, ki se z vso resnobo in največjo vnemo bavijo z letalnimi športom.

Ženska-žurnalistka. K sejam tržaškega občinskega sveta zahaja kot poročevalka lista »Lavoratore« ženska, urednica gđ. Oberdorfer.

Ženska bolnišnica s samo ženskimi zdravniki. Berolinski licejski klub je sestavil pododbor, ki zbira doneske ter pripravlja predela za žensko bolnišnico s samo ženskimi zdravniki. Pri tem modernem podjetju sodelujejo tudi odlični znanstveniki z javnimi predavanji i. dr.

Zanimiva sodba.

Včasih se zgode pred sodiščem prav zanimive stvari, ki so vredne, da se zapišejo.

Zadnjič je stal pred sodiščem mlad človek. Videlo se mu je, da je v veliki zadregi. Strogo je gledal sodnik in začel takole: »Vi se pišete Ivan Smola, rojeni ste leta 1880. v Trstu, katoliške vere, samski, očetu je bilo ime Ivan, materi pa Marija, kaznovani še niste bili. Ali veste, zakaj ste danes tukaj?«

— »Vem. Zaradi goljufije.«

»Res je; obtoženi ste, da ste prodajali in vsiljevali ljudem neko manjvredno cikorijo kot »Kolinsko kavno primes« iz Kolinske tovarne v Ljubljani. S tem ste škodovali našemu domačemu podjetju in ste skušali preslepiti in goljufati ljudi, kajti prodajali ste manjvredno blago za priznано izvrstno in nedosežno »Kolinsko kavno primes.« To je očitna goljufija in po naših zakonih kaznjivo. Ali se čutite krivega?«

— »Da, čutim se krivega, gospod sodnik! Dovolite mi pa, prosim, samo par besed!«

»Govorite!«

— »Namenil sem se, gospod sodnik, prodajati cikorijo. Toda kupčija ni šla in ni šla. Kamorkoli sem prišel, povsod so ljudje moje blago odklanjali, češ, mi kupujemo samo »Kolinsko kavno primes« iz Kolinske tovarne v Ljubljani, kajti to je domače podjetje in izdeluje najboljšo kavno primes. Kaj početi? Prodati nisem mogel ničesar — in od zraka in vode se ne da živeti. Tu mi pride v glavo nesrečna misel: začel sem prodajati svoje manjvredno blago za »Kolinsko kavno primes.« In glej, v prvem hipu se je res obrnilo na bolje. Ljudje so moje blago kupovali, ker so mi verjeli, da res prodajam »Kolinsko kavno primes.« Ali kmalu so spoznali, da jih varam. Spoznali so to seveda čisto lahko, kajti — govorim odkrito — moje blago se ne da s Kolinskim niti od daleč primerjati. »Kolinska kavna primes« moje blago v vsakem oziru daleč nadkriljuje. Ovadili so me sodišču in tako stojim zdaj tu.«

»Prav je, da ste svojo pregreho tako odkrito in brez ovinkov pripoznali. Mi vam seveda ne moremo pomagati in vas moramo obsoditi; kajti zakon je strog. Vendar bomo pa vaše odkrito priznanje vpoštevali pri razsodbi kot olajševalno okolnost.«

In sodnik je razglasil razsodbo, ki se glasi takole:

»Ivan Smola je kriv prestopka goljufije, ki ga je zagrešil s tem, da je ljudem prodajal in vsiljeval neko manjvredno blago za pristno. S tem je ljudi varal in je tudi oškodoval naše domače podjetje, namreč »Kolinsko tovarno v Ljubljani;« ter se obsodi zato po zakonu na teden dni strogega zavora, poostrelega z enim postom in enim trdim ležiščem. Povrniti mora tudi vse sodne troške in dati v časopise sledečo izjavo: »Slovenske gospodinje opozarjamo, da je edina domača in obenem najboljša cikorija samo »Kolinska kavna primes« iz Kolinske tovarne v Ljubljani. Samo to naj povsod zahtevajo in vsako drugo odločno odklanjajo.

Proti tej razsodbi se pa lahko pritožite, če hočete. Povem vam pa, da pomagalo ne bo nič!«

— »Ne bom se pritoževal, ker vem, da sem to kazen zaslužil!«

»Za danes smo vas obsodili samo na en teden. Ko bi pa še kdaj kaj takega zagrešili, bo kazen veliko strožja. Torej pazite!«

— »Nikoli več ne bom zagrešil kaj takega, gospod sodnik!«

»Le glejte, da bo res! Z Bogom!« —

Potrj je odšel obtoženec iz sodne dvorane.

?	I	?	Najboljša ura sedanjosti: zlata, srebrna, tula, nikeljnasta in jeklena se dobi samo pri	?	I	?
I	K	O		I	K	O
?	O	?		?	O	?
<h1>H. Suttner, Ljubljana</h1> <h2>Mestni trg</h2>						
?	I	?	Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška varstvena znamka I K O	?	I	?
I	K	O		I	K	O
?	O	?		?	O	?

~ Slovenska ~	Fr. Stupica
trgovina z železnino	
v Ljubljani • Marije Terezije cesta št. 1	
vzdržuje vedno veliko zalogo kuhinske oprave , štedilnikov, peči, tehtnic, kopalnih banj, ličnih kletk, železne oprave, stavbenih potrebščin in vseh drugih v železninsko stroko spadajočih predmetov.	
— Slovenke, podpirajte narodno podjetje! —	

Zahtevajte

povsod samo

Kolinsko cikorijo!

<h1>NESTLÉ-jeva</h1>
moka za otroke
Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.
Vsebuje pravo planinsko mleko. Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Zmerne cene!

Točno in solidno!

≡ Špedicija in komisija ≡

„BALKAN“

Podružnica: Ljubljana, Dunaj. cesta 33
v „Prvem ljubljanskem javnem skladišču“.

Centrala v Trstu.

== Prevažanje blaga in pohištva. ==

Selitve s patent. selitvenimi vozovi
Skladišče. na vse strani. Zacarinanje.

Svoj denar

nalaga previdna
slovenska gospodinja le v

Mestno hranilnico ljubljansko

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3, ki je
največji, najvarnejši slovenski denarni
zavod. Obrestuje $4 \frac{1}{4} \frac{0}{0}$ brez vsakega od-
vložen denar po $4 \frac{1}{4} \frac{0}{0}$ bitka in pripisuje
nevzdignjene obresti **vsakega pol leta** h kapitalu.

Uraduje vsak dan razun nedelj in praznikov
od 8.—12 ure dopol. in 3.—4 ure popoldne

Edina

**KOLINSKA
KAVINA
PRIMES**

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek